

פרשת קרח < 67 < כ"ב סיון התשע"א

גילוי דעת

יאכלו ענבים

הרב מנחם בורשטין מכין אתכם לקיץ עם המדריך המלא לפירות הקיץ ולערלה

מעים להפיר

הסוציאליסט, המדריך, השף, האידאליסט והאמרגן החליטו לבלות את השמינית בקריית גת. תכנית הגרעין.

ראש לשכתו של הרה"ג אליהו זצ"ל בראגין - שנה לפטירתו
יש לי תמונה של הבבא משה דיין. שירות לכוחות
ולמי הולכים כספי קרן ההשתלמות של בן קיבוץ שורת הדין

והפפת הארץ את פיה והכללע אתם קרחט"ז ל"ב

אבי קנטרוביץ < מנכ"ל תנועה כהלכה

תאונות דרכים בקיץ (כתבה שניה)

כ-1,000 אנשים, נשים וטף נפגעים מידי שבוע בתאונות דרכים ברחבי הארץ.

המספרים לא נקלטים ונראה כאילו אנו מדברים על אסון שאינו נוגע לכולנו - אלא רק למשפחות שנפגעו.

קיימת הרגשה שהקיץ 'עושה טוב' לנהגים. אין עננים, אין גשם, אין ערפל, אין סכנת החלקה והכל נראה ברור ובטוח יותר. האומנם?

הנה עובדות נוספות הקשורות לנהיגתנו והתנהגותנו בקיץ:

א. אנו ישנים פחות ולכן אנו עייפים יותר

ב. אנחנו עצבניים וחסרי סבלנות.

בחורף למדנו להזהר - אנו לוקחים פחות סיכונים, אנו מתחשבים מאד במזג האוויר ומתאימים את הנהיגה לתנאי הדרך. עובדה, יש פחות הרוגים בחודשי החורף בהשוואה לחודשי הקיץ.

כיצד נגביר את הבטיחות בחודשי הקיץ?

להלן כללים לנהיגה בקיץ:

< יש לבדוק את תקינות המזגן ברכב.

< יש לשים כיסוי על השמשה הקדמית בשעת חניה, למניעת חימום הרכב.

< יש להרכיב משקפי שמש למניעת סנוור.

< בנסיעות ארוכות יש להקפיד על הפסקות רענון בתדירות גבוהה.

< הקפידו על קריאת מחוויי הרכב ונוריות האזהרה, ובמיוחד על נורית/שעון חום המנוע.

< יש להקפיד לא להשאיר ילדים ברכב כשהוא סגור, אלא בהשגחת מבוגר.

< היו 'ערגניים' למצבי עייפות - אל תנהגו כאשר אינכם בערנות ובשליטה.

< הקפידו לשתות הרבה ובתדירות גבוהה.

בואו נעבור יחד את הקיץ בשלום!

אדם מאמין נוהג לחומרא

סדנאות סימולציה לנהיגה חכמה של **תנועה כהלכה** מסובסדות ע"י **קרן אביה**: 09-7745758, 054-4836343

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים

על פי נתוני הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים:

**בשבוע שעבר נהרגו בכבישי ישראל 5 בני אדם
בואו נעשה לזה סוף!**

ערב זיכרון

"חבל על דאבדין ולא משתכחין"

בס"ד

ר' בן-ציון (בנצי) נמט ז"ל

יתקיים אי"ה ביום ראשון,

א' בתמוז התשע"א (3 לילולי)

בשעה 19:45

ב"היכל שלמה", רח' המלך ג'ורג' 58, ירושלים

קרובין, חברין,

ומוקירי זכרו מוזמנים

המשפחה

"לב טהור ברא לי אלוקים..."

לגלגות זכרונות

לע"נ אביה יהושע גולדברג ז"ל

גליון 67
פרשת קרח
כ"ב סיון תשע"א

תמונת שער:

ותפתח הארץ
את פיה
ותבלע אתם
קרח ט"ו, ל"ב

התמונה בשער צולמה ע"י

סלו וגרובסקי במעלה ימין

מתוך הספר הזמנה לפרשה בהוצאת ישיבת סוסיא

בכל שבוע תתפרסם בעז"ה תמונת שער מתוך מבחר תמונות שתשלחו אתם הקוראים. **אתם מוזמנים לשלוח תמונה הקשורה לפרשת קרח** למייל: gdaat@pisrael.com לציין עבור תמונת שער. עפי' התקנון

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת:

הראשון לציון הרב מרדכי אליהו זצ"ל

ר' אליקים גצל גולדברג ז"ל

זה עונג שבת

הדלקת נרות < ירושלים 7:10 תל אביב: 7:28 חיפה: 7:23
צאת השבת < ירושלים 8:31 תל אביב: 8:34 חיפה: 8:35

הוצאה לאור: קרן אביה לע"נ אביה יהושע גולדברג ז"ל

הפקה ופרסומות: פרסומי ישראל ושות'

לפרסום, למודעות ולהנצחות: איתן הקר

02-5350915 ■ gdaat@pisrael.com

עריכה: עפר מעוז

ע. עריכת לשון: מרב הולצמן

עיצוב: תמי כהן, צ. מילר

תוכן המודעות על אחריות המפרסמים בלבד

© כל הזכויות שמורות לפרסומי ישראל ושות'

■ נא לא לקרוא בשעת התפילה

■ נא לשמור על קדושת הגיליון

■ כל ההכנסות מהגיליון קודש למלחמה בתאונות הדרכים

נעלה את
שירת
ירושלים
על ראש שמחתנו

פרסומי ישראל וישראל

שירת ירושלים

באולמי שירת ירושלים תיהנו מאירוע מרגש, מנוף ירושלמי מרהיב ומשירות מסור מכל הלב.
בואו לחגוג בשירת ירושלים, זה מתנגן בדיוק לטעם שלכם.

אולם מעוצב לאירועים ולכנסים | עד 600 מוזמנים | מיקום בכניסה לירושלים
אפשרות לחופה תחת כיפת השמים | שתי כניסות נפרדות | מבחר אפשרויות קייטרינג | חניה צמודה
אולמי שירת ירושלים, רח' כנפי נשרים 64 ירושלים | 02-5002324 | 050-4140430

שבו ענייני ממון והנאות העולם הזה תופסים מקום מרכזי ועל ידם מפתים את ההמונים, הרי שבאותו דור הנושאים הרוחניים משכו את הציבור והעניין של קרבת א-לוקים תפס מקום מרכזי. קורח חשב שהוא צריך להיות ראש הלויים, אך אם יטען טענה כזאת על עצמו, מי פתי ישמע לו? לכן בא במסווה של דאגה לכלל ישראל וחלק על הכהונה. כלפי חוץ הוא משתמש בטיעונים שבנקל יגררו וימשכו את העם אחריה, כמו שוויון - 'כל העדה כולם קדושים ומדוע תתנשאו'. כאן חז"ל לימדו אותנו שנגיעה אישית יכולה להעביר את האדם על דעתו, על ישרותו ועל צדקותו.

מפרשה זו אנו לומדים לדורות שבכל מקום שיש בחירות להנהגת הציבור, למרות שהנואמים בעלי כשרון רטורי רב והם מדברים גבוהה גבוהה על שוויון וצדק חברתי, יש לדעת מהו המניע העיקרי שלהם. האם לא כבודם או קידומם האישי גורם, וכל הדיבורים משמשים רק עילה.

צריך תמיד לבחון את האדם שרוצה להיות מנהיג ציבור - אם הוא אמין, אם יש בו ישרות, אם יש לו יחסי אנוש תקינים, ואם הוא באמת ראויה להנהיג את כלל ישראל. אם עם ישראל יידע כלל זה ויבחר אנשים מתאימים בעלי כישורים אלו, ממילא הנהגת הציבור תהיה נאותה ונקייה מנגיעות אישיות ותפעל לטובת הציבור באמת. ■

הקב"ה סלח להם ונבנה המשכן ושרתה השכינה? קורח המתין להזדמנות - וזו באה לו לאחר חטא המרגלים, כשנגזרה עליהם הגזרה שלא יכנסו לארץ וימותו במדבר והייתה בלב העם מרידות על משה. קורח ניצל את שעת הכושר לחלוק על משה אפילו בנוגע לדברים שקרו בעבר.

כלפי חוץ משתמש קרח בטיעונים שבנקל יגררו וימשכו את העם אחריה, כמו שוויון - 'כל העדה כולם קדושים ומדוע תתנשאו'

חז"ל גילו ששורש הבעיה היה לא מתוך שקורח ועדתו היו באמת 'ליברליים' ולא מתוך דאגה לכך שהעבודה תחזור לבכורי ישראל ותהיה נחלת כלל ישראל, אלא הייתה כאן נגיעה אישית. יש להבין שלהבדיל מהיום,

פרשת קורח עוסקת באחד התיאורים הקשים והלא נעימים שבהתנהגות דור המדבר. רבי יהודה הלוי אומר 'אשרי מי שחטאיו ספורים'. לדור המדבר לא היו מעידות רבות, אך למעידות המועטות שלהם היו השלכות שלא הצטמצמו רק לדורם אלא לדורות עולם, כמו חטא העגל וחטא המרגלים שעליהם קראנו בשבוע שעבר.

בדרך כלל המעידות התבטאו בטענות כלפי ההנהגה הא-לוקית על הקשיים בדרך ממצרים לארץ ישראל - 'למה העלינונו ממצרים'. בפרשת קורח עיקר הטענות הופנו כנגד משה ואהרן. טענו נגד משה 'כי תשתר עלינו גם השתר', דבר שהיה שקר מוחלט שהרי התורה העידה על משה רבנו שהוא איש עניו מכל האדם אשר על פני האדמה. אלא, כשלאדם יש נגיעה הוא יכול גם לשקר בריש גלי.

למעשה, המחלוקת הזאת הייתה אמורה לפרוץ מוקדם יותר, כשהחליפו הלויים את מקומם של הבכורות בעבודת המקדש, ולא כאן לאחר שעברו כמה מסעות מהר סיני. מדוע בחר קורח את העיתוי דווקא לרגע זה? מסביר הרמב"ן שאכן סיבת המחלוקת הייתה קיימת כבר קודם, אלא שעדיין קורח לא מצא מקום בלבבו לחלוק על משה, משום שהרגיש שהציבור לא ייגררו אחריו. הרי מי יאמין לקורח לאחר שמשה רבנו התפלל על עם ישראל בחטא העגל שלא ייענשו, ובזכותו

שורת הדין

כפי יכולתו

הרב משה ארנרין - אב"ד לענייני ממונות ארץ חמדה-גזית

המשפטי-הלכתי, והוא אינו יכול להיות מושפע מן הרובד החברתי-סוציאלי, שבו על הקהילה הקיבוצית לטפל.

כאשר בית הדין דן בסכסוך שבפניו, אין הוא יכול למדוד את כל ה'איפה ואיפה' שיש בקיבוץ. על בית הדין לבחון את ההתנהלות העומדת לפניו: אם היא תואמת את המידה הראויה או לא, מן הבחינה ההלכתית.

דהיינו: כאשר במקרים כאלה ואחרים לא מיצו את הדין עם אדם שהשתמש בכספים שלא על פי התקנון, אין זו מידה על פיה בית הדין רשאי להכריע את הדין. רק כאשר התנהלות מסוימת הופכת לנורמה, היא הופכת למידה בה יש להכריע את הדין.

לשם הבהרת עניין זה נביא דוגמה: אם פועלים במפעל נהגו לגנוב חומרי גלם ולא מיצו איתם את הדין גם לאחר שנתפסו, אין הדבר מאפשר להמשיך בדרך זו, ועל בית הדין יהיה להכריע במקרה דומה שיבוא בפניו על פי שורת הדין. מאידך, אם הנוהג הוא שלבעל

בחיסכון, בתוספת חלק המעביד, במקרים הבאים: פרישה לגמלאות... על בסיס סעיף זה הוציא עוזי את הכספים עם פרישתו לגמלאות.

בדיון שהתקיים התנצל עוזי, התובע, התובע על כך שהוציא את הכספים ללא ידוע הקיבוץ, אך עמד על כך שזו זכותו המלאה. לבסוף טען עוזי שבעבר, חברי קיבוץ הוציאו כספים שלא כדין והקיבוץ לא דרש מהם את השבת הכספים, אולם עמו נוהג הקיבוץ למיצי שורת הדין ויש בדבר משום 'איפה ואיפה'.

פסק הדין - הקיבוץ הינו מסגרת ייחודית הבנויה על תפיסה ערכית של שותפות ושל שיוויון. עקרונות אלה מתממשים הלכה למעשה הן במערכת היחסים החברתית-סוציאלית והן במסגרת המשפטית המאגדת את החברים בקיבוץ. כאשר בא בית הדין להכריע בשאלה כספית שבין הקיבוץ לבין אחד מחבריו הוא מתבסס על הכללים הכתובים - תקנון האגודה - ועל הנוהג הקיים. ההכרעה מתבססת על הרובד

פרטי המקרה - עוזי הוא חבר קיבוץ בדרום, והוא שימש במשך שנים כמורה לספורט בבית הספר שבאזור מעת לעת במהלך השנים יצא להשתלמויות על בסיס קרן ההשתלמות שנוקפה לזכותו. עם יציאתו לגמלאות, משך הנתבע את כספי קרן ההשתלמות שעל שמו לחשבונו הפרטי. לטענת הקיבוץ כספים אלו מגיעים לקיבוץ, זאת על פי המסגרת הקיבוצית המחייבת את כלל חברי הקיבוץ.

עוזי טוען כי כספי קרנות ההשתלמות אינם דומים להכנסה רגילה שנכנסת לקיבוץ, אלא נועדו כל כולם לצרכי השתלמות אישית של המורה הצובר את הכספים, ולבסוף הקיבוץ נהנה מהשתלמות מוריו. עוזי ציין כי בעוד שבעבר ניתן היה למשוך מהקרנות רק מול הגשת קבלות על השתלמויות בפועל, קרן זו נועדה למורים סמוך לפרישתם וניתן לממשה ולקבל את הכספים שנצברים גם שלא על בסיס השתלמויות בפועל. בתנאי הקרן כתוב: "חבר יוכל לקבל את חלקו

למי שחולם ירוק...

בואו להגשים חלום
שלב א' נמכר בהצלחה ומתאכלס.
מכירת שלב ב' בעיצומה!
צפי אכלוס בשנת 2013.

טוסקנה | בגליל

הרחבה קהילתית, בית מלון ומרכז מסחרי בלב הגליל

הפרוייקט מוקם במושב "כפר שמאי" סמוך לאמירים, מירון וקבר הרשב"י, צופה לנוף גלילי ירוק, לכנרת ולחרמון.
קהילה דתית-לאומית מוזמנת להצטרף אלינו למושב מעורב ואיכותי, בו אנו מציעים למכירה וילה בודדת על חצי דונם.

בנוסף ניתן לבנות 2 צימרים

- אזור עדיפות לאומית א'
- סיוע ותנאים מועדפים בקבלת משכנתאות
- הנחת מ.מ.י. למשרתי מילואים בדמי הפיתוח

כל המרכיבים שיוצרים חלום מחכים רק לכם.
אז למה אתם מחכים?

לכו בעקבות החלום עד טוסקנה... בגליל.

1-700-500-107

050-2188507 | www.romgalil.org.il

פרסומי ישראל ושות'

גילדינת 5

««

מלאכה מותר לקחת את שאריות חומרי הגלם¹, והדבר ידוע ומקובל, לא ניתן יהיה לתבוע בעל מלאכה שלקח שאריות חומרי גלם ובית הדין יפסוק על פי אמות המידה המקובלות.

על כן, גם אם בעבר לא מוצה הדין עם אנשים שלקחו כספים שלא כדין, לטענתו של עוזי, אין מדובר על יישום שיטתי של מתן אפשרות לפלוני ואלמוני לקבל כספים. גם לדבריו, מדובר על מי שנתפסים כמי שנטלו כספים שלא כדין, ואין מדובר על נורמה שהפכה לגיטימית, לכתחילה או אף בדיעבד.

לסיכום, בית הדין אינו יכול להתחשב בעובדה שלטענת הנתבע, במהלך השנים היו מקרים שבהם נלקחו כספים על ידי חברים ומוסדות הקיבוץ לא מיצו את הדין עם אותם עבריינים.

בבעלות מי כספי הקרן? ראשית נאמר שעל פי ההלכה ובהתאם לחוק, תקנון האגודה מהווה הסכם בין חברי האגודה. תנאי התקנון קובעים את מערכת היחסים הכלכלית בין חברי הקיבוץ, וכפי שנפסק לגבי שותפים בשו"ע²: "ואם התנו ביניהם, הכל לפי תנאם, בין ברווח בין בהפסד".

לשון תקנון הקיבוץ, המתייחסת לשאלת זכויות הקיבוץ בהכנסות החברים בו, הינה: "כל חבר קבוצה... מעמיד לרשות הקבוצה את מלוא כוח עבודתו, ומוסר לקבוצה את כל ההכנסות והנכסים הנמצאים ברשותו או המגיעים לידי מכל מקור שהוא". התקנון נוקט בסגנון דברים שהוא רחב ביותר - "כל ההכנסות... מכל מקור שהוא".

למעשה, עוזי לא כפר במחויבותו לתקנון הקבוצה, אלא שטען שלכלל זה יש יוצאים מן הכלל: דמי ההשתלמות הם בבעלותו או בשליטתו הבלעדית של המורה חבר הקיבוץ, משום שהם נועדו להשתלמותו האישית של המורה.

בית הדין דוחה טענה זו. גם אם ייתכן שישנם מצבים חריגים שישנן זכויות אישיות שהקיבוץ לא יזכה בהן, מסתבר שהדברים נכונים דווקא כאשר מדובר בזכות אישית שאינה ניתנת להעברה גם לאחר מימושה.

אכן, דווקא בקרן זו, שכפי שציין הנתבע ניתן לממשה גם שלא לצרכי השתלמות - אין כל ספק שמדובר בכספים רגילים הכלולים בתנאי השכר של העובד. דומה זכות זו לכספי פיצויים המופרשים לקרן הפנסיה או לדמי הבראה שמקבל כל עובד אחת לשנה. כשם שכל אותם כספים נכנסים לקופה הציבורית, כך גם הפרשה זו דינה ברור - על פי תקנון הקיבוץ שהיא של הקיבוץ.

נפסק, אפוא, שעל הנתבע להשיב לקיבוץ את הכספים שמשך לחשבונו האישי ■ ערך: הרב סיני לוי

1 ב"ק ק"ט ע"א, 2 חו"מ סימן קע"ו סעיף ה'

במסגרת מצומצמת זו הבאנו רק את תמצית הדברים.
פסקי דין מלאים ניתן לקרוא באתר רשת בתי הדין
ארץ חמדה - גזית: www.eretzhemdah.org/beitdin

נשים. כל בכור לכל אם מבטא את ראשית השפע והפרי, וצריך להיפדות.

נמצא כי שתי פרשיות התורה העוסקות בבכור מבטאות עולמות שונים במצווה. העניין בא לידי ביטוי במורכבות ההלכתית - ההלכה למעשה מצליחה לגלם בו זמנית שני עולמות שונים. יש עולם שבו אנו מתוודעים לעוצמה א-לוקית המשידת את האימפריות ואת הטבע, ובו בזמן יש עולם שאנו מתפעלים בו ומודים לה' על רוב טובו, באהבה ■ ערך: הרב נתנאל לוי

הבכור הזכר שנולד לנו, הרי שעכשיו בפרשת קורח מדובר על פדיון האדם בכלל. הרי הכל מאת ה'! למה להבדיל בין שפע בנים לשפע בנות? אלא שפה ההלכה הכריעה לתת את המעמד הדומיננטי למימד של פרשת בוא.

אך ההלכה נותנת גם ביטוי לפדיון הבכורות של פרשתנו: אם האב לא פדה את בנו ישנה מצווה נוספת, על האדם לפדות את עצמו. עוד השלכה הלכתית מתבקשת היא בהגדרת הבכור - פטר כל רחם, ואפילו יש לאביו חמש

מה זה בן בכור עבורנו? חייו ראשון של תינוק ושמוחה שנולדה לעולם? או שמא עוצמה חדשה שנולדה והכתיבה אותך לראש השבט? ואולי מקל הליכה צעיר שנוכל להישען עליו לעת זקנה?

עד שאנו משוטטים במחשבותינו ומנסים להיזכר בחוויית הלידה הראשונה במשפחה, ננסה להקשיב לשיחה בין פרשיות התורה השונות העוסקות במצוות פדיון הבן. משם נוכל לדלות תובנות חדשות באשר לאותה החוויה.

"והכיתי כל בכור בארץ מצרים... ובכל א-לקי מצרים אעשה שפטים אני ה'..." בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים מבית עבדים. ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו ויהרוג ה' כל בכור בארץ מצרים... אלה פרשיות בכור המופיעות בפרשת בוא. ניכר כי יסוד המצווה הוא אמונת היסוד בכוחו של ה'. מפסוקי חומש שמות ניכרת גבורת ה' אשר שבר את המעצמה המצרית ואת כוח ההנהגה שלה - הבכורים. מובן אם כן מדוע מצוות הפדיון בישראל נוהגת דווקא בבכורות זכרים, שכן הם נתפסים במקרא כמנהיגים במשפחה ובכלל. יתרה מכך: ניגש לנפקא מינה הלכתית נוספת, כידוע, מצוות הפדיון

בפרשתנו הבכור אינו מייצג עוצמה שנשברה במצרים, אלא שפע גדול שקיבלנו מה' באהבה

מוטלת על האב כלפי בנו. זו מצווה המבטאת זיכרון של ביטחון גמור בגבורת ה', שאותו אנו מנחילים לבנינו. כך נפסקה ההלכה, שלכתחילה האב יפדה את בנו. אמונה בה' על ידי זכרון מכת בכורות, זהו תחום אחריות האב במשפחה ליצור עוד חוליה בשרשרת הזיכרון לדורות.

דא עקא, פרשיית בכור בפרשת קורח רואה תמונה שונה לחלוטין, ואף מתבקש לגזור ממנה הלכות שונות ממה שראינו. הפרשיה פורסת סדרת מצוות: "כל חלב יצהר... תירוש ודגן, ראשיתם אשר יתנו לה', לך נתתם", "בכורי כל אשר בארצם אשר יביאו לה', לך יהיה", ובהמשך ישיר: "כל פטר רחם... באדם ובבהמה יהיה לך... אך פדה תפדה את בכור האדם". אספנו תבואה והרמנו ממנה לה', כך ביטאנו את ההודאה, אפילו הבאנו את ראשית פרי אדמתנו לבית המקדש ונתנו אותו לכהן. הפעם נצטוונו על ראשית פרי הבטן. בפרשתנו הבכור אינו מייצג עוצמה שנשברה במצרים, אלא שפע גדול שקיבלנו מה' באהבה וזו ההזדמנות להכיר תודה.

אם בספר שמות ראינו את המצווה כפדיון הבן, הבן

הדרך של מרן. הדרך של כולנו.

את דרכו של רבנו מרן הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצ"ל חייבים להמשיך!

בהצטרפות
למבצע הלימוד
מיליון משניות
לעילוי נשמת הרב

בהחזקת מוסדות
"דרכי הוראה"
שהקים מרן
ובהוצאת ספרי
מרן לאור

ברכישת אות
בספר התורה
שיזכנס לבית
הכנסת של מרן
הראשל"צ

יום השנה לפטירת הרב יחול בכ"ה סיון.

ניתן להעביר שמות לתפילה על ציון מרן

טלפנו, השתתפו והנציחו את זיכרו ותורתו

וקבלו במתנה מספרי מרן לפי בחירתם בתרומה מ-52 ש"ח לחודש לשנה

עשרה מספרי הרב
לבחירתכם
בתרומת 100 ₪ למשך שנה

בקבוק יין
שבירך עליו הרב -
לסגולה ולהצלחה
בתרומת 180 ₪
למשך שנה

דרכי הוראה לרבנים - בית מדרש גבוה להכשרת רבנים ודיינים בארץ ובחו"ל
מיסודו של מרן הראשון לציון הרב מרדכי אליהו זע"א

לפרטים ולהצטרפות לדרך: 1800-99-72-73

למוסד אישור לתרומות לפי סעיף 46 • רח' הרב ריינס 17, ת"ד 34169, ירושלים 913403

עניינו חוסר אמונה במערכת החיים הא-לוקית של ישראל המסודרת לפי מדרגותיה."

מין הרב קוק זצ"ל מרחיב את היריעה ומדבר על המדרגות באנושות כולה: "הקריאה של 'כל העדה כלם קדושים ובתוכם ה' היתה קריאה לעגת לכל תוכן הקודש... הקריאה אל כל העמים השקועים בכל רפש הטומאה... 'הנכם כולכם קדושים, כולכם בנים לה', אין הפרש בין עם לעם, אין עם קדוש ונבחר בעולם... זוהי הקורחות האנושית... מן הרב מסביר שלק יד קורח חיים שאולה, שלא יהיו עוד כקורח ועדתו!

התורה מלמדת אותנו לבנות את כל מערכות החיים בהירארכיה. כך במערכת המשפט, כך במערכת ההנהגה המדינית וכך צריך להיות גם במערכת הרבנית. משה ואהרן נבחרו על ידי הקב"ה להנהיג את העם, תחתיהם מונו שבעים הזקנים, וכן הלאה. גם בימינו יש ליישם עיקרון זה. הקטנים צריכים לדעת את מקומם ולקבל את דעת הגדולים. עלינו לדעת שגם במערכת הרבנית קיימות מדרגות. במדרגה הגבוהה ביותר עומדים גדולי הדור, ומתחתיהם מערכת מגוונת של רבנים השותים מפייהם. בענייני כלל ישראל קובעים הרבנים העומדים בשורה הראשונה ועל פיהם יישק דבר.

יהי רצון שנזכה בקרוב ממש לקיום התפילה לבניין ירושלים ובית המקדש, שיהיה בניין עולם: "וכיסא דוד... מהרה לתוכה תכין, וצמח דוד עבדך מהרה תצמיח... כי לישועתך קיוונו כל היום" ■

ששמואל היה מזרעו של קרח, והוא שקול כנגד משה ואהרן. גם משה וגם שמואל מדגישים, שלא נהנו מתמורה כלשהי מתפקידם כמנהיגי ישראל. משה רבנו אומר: 'לא חמור אחד מהם נשאתי'. בדומה לו אומר שמואל: 'ואת שור מי לקחתי'.

במבט עמוק נמצא קשר פנימי יותר בין ההפטרות לפרשה. שתייהן דנות ביסוד ההנהגה בישראל.

בפרשתנו, קורח קורא תיגר על מנהיגותם של משה ואהרן - 'כל העדה כולם קדושים ומדוע תתנשאו על קהל ה'?' טענותיו נובעות מגאווה. בדברו על מחלוקת קרח ועדתו הביא רבנו לפנינו את הגמרא במסכת שבת: "אמר רבי יצחק - לא חרבה ירושלים אלא בשביל שהושוו קטן וגדול, שנאמר: 'והיה כעם כקהל'". כתב המאירי שם: "לעולם יהיו גדולים מוכיחים את הקטנים ומייסרים אותם, והיו הקטנים נשמעים להם, וכולם יהיו נשמעים לתלמידי חכמים ומכבדים אותם בתכלית הכבוד".

רבנו דיבר על חשיבות ההבחנה במדרגות בתוך מערכת החיים של עם ישראל: "הבחנת דרגות איננה צריכה להיות בשנאה - לכל שבט יש אבן מיוחדת בחושן המשפט, דגל שלו, ברכה שלו... אמירתו של קורח 'כולם קדושים' - עניינה אי-הבחנה בחלקי האורגניזם לפי מדרגותיהם. במקדש עצמו יש גם כן חילוקי מדרגות: 'אתה מן השוערים, ואני מן המשוררים'; ויש איסור חמור על משורר ששיעה. זעזוע זה של מחלוקת קורח,

הענווה היא המידה היסודית לכל המידות. מידה בסיסית זו נדרשת במיוחד מכל מנהיג בישראל. אלא שבענייני כלל ישראל, על המנהיג להיות מלא עוז של קדושה. עליו לעמוד בתוקף על כבוד ה', על כבוד עם ישראל ועל כבודה של ארץ ישראל.

בספרו של מין הרב צבי יהודה 'אור לנתיבות' יש כמה וכמה פרקים העוסקים במידת הענווה.

רבנו נהג לחזור פעמים רבות על הגמרא במסכת חולין: "אמר להם הקב"ה לישראל, חושקני בכם, שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה, אתם ממעטין עצמכם לפניי. נתתי גדולה לאברהם - אמר לפניי 'ואנוכי עפר ואפר'; למשה ואהרן - אמרו 'ונחנו מה?'. נאמר על כך בגמרא: "גדול שנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם, דאילו באברהם כתיב 'ואנוכי עפר ואפר' ואילו במשה ואהרן כתיב 'ונחנו מה?', כלומר - משה ואהרן אינם חשובים בעיני עצמם אפילו כעפר ואפר.

הקב"ה עצמו העיד על משה רבנו: "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה". הספרי זוטא הגדיר את משה רבנו: "מלמד שהיה גיבור בענווה".

האדם הנוסף שהגמרא מציינת את ענוותנותו הוא דוד המלך, שאף על פי שהקב"ה נתן לו גדולה אמר הוא על עצמו 'ואנוכי תולעת ולא איש, חרפת אדם...'

ההפטרות של פרשת קורח עוסקות בשמואל הנביא ובשאל המלך. הקשר הישיר שלה לפרשה הוא בכך

שילה

בונה לכם משכן חדש

להנות מהאוויר הצלול ונוף ההרים המדהים ולהמשיך לעבוד בכל מקום שתבחר. בשילה תהנו מבית צמוד קרקע, מקהילה דתית מגוונת, ממשפחות צעירות וצעירות ברוחם, ממגוון מוסדות חינוך ומשפע שירותים קהילתיים. אתם מוזמנים לקפוץ לביקור ולהתאהב... **בבית הבא שלכם!**

שלב ב' נמכר

שלב ג'
דגם שקד בסיסי*
 בית פרטי,
 בנוי 111 מ"ר
 בעל גג שטוח
 4 חדרים,
*741,000 ₪

המיקום
 30 ד' מירושלים, 15 ד' מאריאל

הקהילה
 280 משפחות

היישוב
 קהילתי דתי

www.amana.co.il

מרכז מידע אמנה - 1-800-260-240

לפרטים: שולי - 052-4596680

יישום מעשי של שיטתו של מו"ר הראש"ל הגאון הרב מרדכי אליהו זצ"ל, לעילוי נשמתו ביום השנה לפטירתו

המצורפת, המעודכנת עד ראש השנה תשע"ב. ניתן גם להורידה מאתר המכון - www.puah.org.il

אשמח לקבל הארות והערות.

מומלץ להחזיק רשימה זו בארנק או בתיק כדי שתהיה לפניכם בעת הצורך, וכך נוכל לברך 'לאכול ענבים וישבעו'...

פירות קיץ שאינם ערלה

פחות מחצי אחוז:

אגס • גודגדן • דובדבן • חבוש • ליצי • לימון • מנגו • קיווי • שסק • תאנה • תמר

פחות מ-4% בהתאם לשיטת המהדרין:

גויאבה • משמש • נקטרינה • ענבים • סברס • שיזף • תפוח

פחות מ-10% עפ"י שיטת הרב עובדיה יוסף:

אפרסק (אם הציפה לבנה בחודש תמוז, עדיף שלא)

מידע זה ניתן גם לעקוב ולבדוק באלו עצים קיים חשש ערלה.

מובן שכשאר ניתן הכשר על הפירות יש לוודא שלא משווקים פירות ערלה, אך מה עושים כאשר יש המזרימים בעקיפין סחורה זו לשוק?

בהלכה נפסק שערלה בטלה באחד ממאתיים, כך שאם יש בשוק פחות מחצי אחוז ערלה אפשר לאכול את הפרי בכל מקום כשלא ניתן לברר. ניתן גם לסמוך על פסיקתו של הגאון הרב עובדיה יוסף, האומר שרק אם יש בשוק 50% ערלה מאותו פרי, אסור לאכול ללא הכשר. אך על פי פסיקתם של הגאון הרב יוסף שלום אלישיב וחתנו הרב חיים קנייבסקי הבעיה הרבה יותר מורכבת. כך בסברה דומה החזיק גם מו"ר הגאון הרב מרדכי אליהו זצ"ל.

מידי שנה מוציא ד"ר משה זקס רשימה מפורטת של אחוזי ערלה בפירות הקיץ. על פי רשימה זו הכנו רשימה ידידותית - אילו פירות ניתן לאכול ללא חשש ערלה.

יש להדגיש: ודאי שיש לקנות פירות בחנות עם הכשר ללא חשש ערלה, אך במקומות שאין חנויות כאלה ולא ניתן לברר את מקור הפרי ניתן להסתמך על הרשימה

אתה בטיל משפחתי ומחפש בנרות ירקן קרוב, אבל אין הכשר: לאכול או לא?

ביקרת חבר לא דתי והוגשו לך ענבים ממש יפים. מותר להתכבד?

בר מצווה של ידידים קרובים, אבל ההכשר לא מספק. פירות מותר לאכול?

אלו שאלות שכמעט כל אחד נתקל בהן במהלך חייו. בעצם מה הבעיה? תולעים? אפשר לבדוק. ריסוס? אפשר לשטוף. תרומות ומעשרות? אפשר להפריש מספק (בלי ברכה). אלא שהבעיה הנותנת היא האם הפרי הוא פרי ערלה.

בעבר, רוב העצים כמעט ולא הניבו פירות שניתן לשווק אותם בשלוש השנים הראשונות לנטיעתם. כיום ישנם זנים רבים, כמעט בכל פרי, אשר בשנה השלישית נותנים פרי הניתן לשיווק.

משרד החקלאות עוקב אחרי הגידולים החדשים במטרה לאזן את סוגי הפירות הגדלים בארץ, על מנת למנוע הצפת השוק בפרי מסוים וחוסר בפרי אחר. במסגרת זו הוא גם מבצע צילומי אוויר כדי לעקוב אחרי הנטיעות החדשות.

עובדה זו נוצלה על ידי מערכת הכשרות, ובעזרת

גילויניצות

אש המחלוקת

פרופ' לובה חרל"פ - המכללה האקדמית ליפשיץ

בלימוד תורה. בהקשר זה נוצרו בלשוננו ביטויים כמו 'להתנצח בהלכה', 'מלחמתה של תורה' וכן 'אין סכין מתחדדת אלא בירך של חברתה' ו'חידודי תורה'. דימויים אלה, שחלקם מקורם בשדה הקרב, הושאלו לתחום השיח הלימודי משום התכונות המשותפות לשני תחומים אלה. גם האמרה העממית 'שני יהודים ושלוש דעות' משקפת מציאות זו. זהו אולי היסוד הדמוקרטי הטבוע באופיו של עמנו, המשפיע על מהלך חיינו בכל התחומים. בזכותו אנו ידועים בחתירתנו לצדק ולאמת, בשלו אנו מגיעים להישגים גדולים בתורה, בחכמה, במדע ובחברה.

אך תכונה זו עלולה להתגלות בצד האפל שלה. פיצוח ההבדל בין מחלוקת בונה וחיובית ובין מחלוקת מקעקעת והרסנית - הוא סוד הקיום והחיות. ההבחנה בין השתיים אינה קלה, והגבולות אינם תמיד ברורים. יצרים, אינטרסים, נגיעות אישיות, שאפתנות, גם נקמנות ו'התחשבות' מעורבים - במודע ובתת-מודע - בפעולותינו האנושיות, אף הנעלות ביותר, כפרטים וכחברה. פרשת קורח היא אפוא הדוגמה והלקח של מחלוקת יצרית שאין לה קיום

לעומתיים: בית הלל ובית שמאי, רבי ישמעאל ורבי עקיבא, אב"י ורבא. הסיפור המובא בגמרא על היחסים המיוחדים שהיו בין רבי יוחנן ובין תלמידו-חברו ובר-הפלוגתא שלו ריש בן לקיש ממחיש תפיסה זו ואת חיוניותה:

מסופר בגמרא שכשמת ריש לקיש, שלחו חכמים את ר' אליעזר בן פדת שהיה בעל חדות מיוחדת. על כל הלכה שפסק ר' יוחנן, הביא לו הלה חזק ממקור תנאי. ר' יוחנן לא רק שלא התנחם מכך, אלא הבין את גדל האבדה. ר' יוחנן הסביר שכשלמד עם ריש לקיש - כאשר היה פוסק הלכה היה ריש לקיש מקשה עליו 24 קושיות, והוא נאלץ לתרץ לו 24 תירוצים, וממילא התפתחה ההלכה. להביא ראיות לשיטתו - בשביל זה לא היה צריך ר' יוחנן חברותא. היה הולך וקורע את בגדיו, והיה בוכה ואומר: "איפה אתה בן לקיש?" והיה צווח עד שנטרפה דעתו. ביקשו עליו חכמים רחמים ומת.

שיח החכמים בעקבות מותו של ריש לקיש וסופו המר של רבי יוחנן מבטאים את מרכזיותה של המחלוקת

בניגוד לפעמים הקודמות שבהן כוונת תלונות העם להנהגה האלוקית ולדרכיה, הסיפור של פרשתנו נוגע בפוליטיקה הפנימית במחנה. משה ואהרן מותקפים ישירות: "רב-לכם כי כל-העדה כולם קדושים... ומדוע תתנשאו על-קהל ה'". הכלליות והסתמיות של הטענה המושמעת כלפי ההנהגה, פתחה פתח לפירושים שונים באשר לתוכנם של דברי ההסתה ובאשר לכיווניה: הלכתיים, אידאולוגיים, חברתיים, אישיותיים. אך המילים החדות המוטחות במשה ובאהרן מוליכות בבירור למסקנה שמעל הכל יש כאן קריאת תיגר על מעמדם ועל אישיותם של המנהיגים, זאת ממניעים אישיים.

כך קרה שבתודעת עמנו ובמורשתו הפך קורח אב-טיפוס לבעל מחלוקת 'שלילית', כפי הנאמר במשנה: 'כל מחלוקת שהיא לשם שמיים, סופה להתקיים, ושאינה לשם שמיים, אין סופה להתקיים... ושאינה לשם שמיים, זו מחלוקתו של קורח'.

האמת היא שיסוד המחלוקת טבוע בעמנו ובתרבותו. מעיקרה, שיטת הלימוד של תורתנו יסודה במחלוקת. תורתנו התפתחה בזכות קיומם של בתי מדרש

תכנית הגרעין

השבוע: גרעין של"פ

שמנו בישראל < השם הרשמי: 'גרעין של"פ' (שמיניסטים למען עיירות פיתוח) קריית גת, אך בקריית גת שמנו: 'האשכנזים' (למרות שיש בינינו גם תימנז...).

♦ **יודעים את מקומו** < כשמיניסטים שבאו ללמוד את שנתם האחרונה במערכת החינוך יחד עם שמיניסטים מקריית גת, באנו להיות חלק מכיתה, מבית ספר, מעיר, ממועדוניות שכונתיות, מחונכויות, מגמ"ח מתן בסתר שהוקם על ידי בוגר התיכון הדתי ומסניף בני עקיבא המקומי הפועל, בין היתר, בעזרתם של חניכי הסניף ובוגריו. באנו להיות חלק מהעשייה בעיר ייחודית וחמה ♦ **באזור מאז** < פרויקט השל"פ של בני עקיבא פועל בעיר קריית גת כ-20 שנה. בכל שנה מגיע גרעין חדש. ברוב השנים היו גרעיני של"פ שבהם בנים, אך היו גם גרעיני של"פ - של בנות. כולם טובים... ♦ **משלימים למניין** < גרעין השל"פ מונה בתשע"א 5 חברים משובחים. כולם שמיניסטים, רווקים (בינתיים) ויש מביניהם כאלה המבטיחים לחזור לקריית גת כשיתחתנו: **דביר הר-זהב** מאפרת - 'הסוציאליסט'; **דניאל לרר** מראשון לציון - 'המדריך'; **ברק גוטויליג** מאפרת - 'השף'; **יוחאי לוי** מנוף איילון - 'האידיאליסט'; ו**שגב זילברשטיין** מפתח תקווה - 'האמרגן' ♦ **הולכים בדרכו** < אילן רחום (מה, לא כולם מכירים) - בעל הקפיטריה 'השווה' במקיף הדתי 'גרוס' בקריית גת. הוא דואג לצרכינו הגשמיים (שכמובן משפיעים על הצרכים הרוחניים... אם אין לחם אין תורה... קל וחומר כשמדובר בבאגט עם שקשוקה...). אילן רחום הוא האיש שבגללו לעולם לא נאחר לתפילה בשבת בבוקר. אילן רחום הוא הווי ♦ **הולך בראש** < המשפחה המלווה - משפחת מיכאליס. פעם בשבוע שיעור תורה, פעם בשבוע ישיבת דירה ועוד הרבה פעמים כל מיני... ♦ **לנגדנו תמיד** < שגב: חסר גלגל? - אני גלגל; דניאל: אין דבר כזה אני לא יכול, שאני לא יכולה... (מישהו אמר שוביניזם?) ברק: עם ישראל; דביר: שבירת האליטיזם בציבור הדתי-לאומי; יוחאי: כשיודעים למה, מגלים את האין ♦ **רק אצלנו** < הגיוון בין חברי הקבוצה שיוצר אוירה מיוחדת. רק אצלנו מסיימים 3 קילו חומוס בשבת אחת. רק אצלנו יש כזו משפחה מלווה... ורק אצלנו הדירה נראית ממש מלוכלכת 1/2 שעה אחרי שסיימנו לנקות אותה ♦ **פעילות הדגל** < להיות חלק מהכיתה, מהעיר ומהסניף ♦ **לנגב ת'דמעות** < השכן מקומונת הצופים שאל מאיתנו את הספר 'בגן האמונה' של הרב הרוש, לרקוד עם חב' דניקים באמצע הרחוב, לשמח ילד בר מצווה, כל יום רביעי ב'משביר לגת' - גמ"ח מתן בסתר, הוא מרגש מחדש... של"פ מלפני 12 שנים נכנס לבקר בדירה במפתיע, בדרך למילואים ♦ **סיפור מצחיק** < להתקשר לחבר מהכיתה בתחילת שנה, כי הלכנו לאיבוד... דיבור חברים < ישיבות דירה, יציאות ל-Nobby ('על האש'), 'המשביר לגת', מסע 'קריית גת' ושעת אכילת דגני הבוקר - בבוקר (אלא מה?) ♦ **דתיים שלובים** < למה לחפש למי אנחנו קרובים, אם בעוד כמה שנים אתם תרצו להיות קרובים אלינו? ברק - שופט בית המשפט העליון, יוחאי לוי - ראש ישיבת ההסדר בקריית גת, דניאל לרר - רכז מחוז יהודה, שגב זילברשטיין-גזר התנועה (סמנכ"ל כספים - נשמע יותר טוב...) ודביר הר-זהב - ממקימי הקיבוץ העירוני בקריית גת ויו"ר אגודת הפועלים ♦ **ללמוד וללמד** < ישנו פער בין מסגרות לימוד התורה בישיבה התיכונית לבין מקומן של מסגרות אלו בשנת השל"פ, בה אתה לומד בתיכון ואחרי"צ עצמאי לחלוטין. לכן כדאי לתת מקום לשיעורי תורה. איפה אנחנו בעניין? פעם בשבוע השתתפות, יחד עם מלווה הדירה, בשיעור תורה בישיבת ההסדר; השתתפות בשיעורי תורה בנקיבא המקומי; השתתפות בשיעורי תורה המתקיימים במסגרת בית מדרש 'זהות' לתלמידי י"א-י"ב בבית הספר אחר הצהריים ♦ **בואו בשמחה** < כל של"פ יודע ששנת של"פ היא שנה שמשנה את החיים: חוויה מטורפת, היכרות עם אוכלוסיה חמה ומשפחתית, שאנו פשוט תוהים - איך לא הכרנו אותה עד היום? דווקא משום כך צריך להגיע לשל"פ מתוך תפיסה של 'תחברות' ולא - לתקן/להאיר את העיר יש פה שליחות, משימתיות, התנדבות הנדרשת בדיוק כפי שהיא נדרשת בכל עיר ויישוב. כדאי לך להצטרף! לפרטים: יוסי מנדל - hagshama1@gmail.com

מכירים את חוק 'דתיים שלובים'? מזהים את חברי הגרעין שבתמונות? היכנסו לעמוד של גילידעת בפייסבוק ותייגו אותם!

בכל שבוע נכיר לקוראים גרעין תורני חדש. גרעינים המעוניינים להיכנס למדור מוזמנים לפנות אלינו למייל: gdaat@pisrael.com

בכל יום שישי ישודר ראיון עם הגרעין שבמדור בתוכניתו של ידידיה תנעמי - 'אנעים זמירות' ב'רשת מורשת' ב-11:00. תדרים: 104.8 בירושלים, 105.1 במרכז.

חווה ראשית הארץ

בבית אל
הראשונה מסוגה בישראל, מגדלת גידולי שדה ובהמות ומקיימת בהם מצוות נדירות לזכיו מנויי החווה, בעידוד גדולי ישראל ובהדרכת רבני מכון התורה והארץ.

ראשית הארץ

הצטרפו ותזכו למצוות: מכון התורה והארץ | 08-6847325 | פקס: 08-6847055

הזכויות שמורות לכם

מצוות ראשית הגז

מצווה נדירה מ'מתנות הכהונה' - גזית צמר כבשים ונתינה מהגזיה לכם: "וּרְאִשִּׁית גִּזְ צֶמֶר תִּתֶּן לוֹ" (דברים י"ד).

הגזיה ונתינת הגזיה לכם תיערך בהשתתפות הרב דוד חי הכהן בתאריך א' תמוז התשע"א (3 ביולי, 17:00 בחוות ראשית הארץ, בית אל).

שותפות בחוות ראשית הארץ, מזכה בקיום שלל המצוות התלויות בארץ, ומצוות יקרות ונדירות.

נהלך ברגש

האם להעזיר?
הרב דני אליני - מ"מ בישיבת ההסדר אור עציון

שאלה > פעמים רבות חברי לחדר אינם קמים לתפילה. האם עלי להעיר להם על כך? האם אין זו התערבות בוטה בחייו של האחר?

תשובה > אחד מן הדברים הראשונים שיש להיזהר מהם הוא המעורבות של ערבות זו הינה רחבה ביותר מבחינה הלכתית. במצוות רבות, על אף שאתה באופן פרטי כבר יצאת ידי חובה, הינך רשאי לחזור על הברכה כדי להוציא ידי חובה מי שטרם ברך. מדוע אין זו נחשבת ברכה לבטלה? ראשונים ואחרונים למדו מכאן עקרון יסודי בהבנת מהותם של הקשרים הרוחניים בינו: כל זמן שישנו יהודי שלא קיים את המצווה כהלכתה, הרי זה נחשב כחוסר בשלמותו של בקיום המצווה. זה נחשב כאילו אני עצמי טרם יצאתי ידי חובה. עם ישראל נחשב כנשמה אחת בגופים מחולקים. לאור זאת, נשכיל להבין ש'כל ישראל ערבים זה בזה' אינה אמרה בעלמא, אלא תחת אמרה זו של חז"ל מסתתרת תפיסה עקרונית המלמדת אותנו על היחסים בין נפשות עם ישראל.

אם אכן כך הם פני הדברים, הדברים נכונים לא רק לגבי קיום מצוות אלא אף ביחס לחטאים. אדם החוטא ועובר על מצוות התורה, פוגע בראש ובראשונה בנשמתו. ואולם, הפגיעה הינה בכל האומה הישראלית כולה. כאשר היד מכאיבה לעצמה, אין אנו מתפללים כיצד הכאב מתפשט בכל חלקי הגוף כולו. כך בדיוק גם בעולם הרוחני - ישנה השפעה חזקה בין כל נשמות ישראל.

זו אם כן הסיבה לכך שהתורה צוה על מצוות התוכחה. אין כאן 'התערבות בוטה', כלשונך, בחייו של האחר. אדרבה, מתוך הבנת עומק האחריות המוטלת על כל אחד ואחד וההשפעה ההדדית, ציוותה התורה במצווה חשובה זו.

המשפט העממי 'חיה ותן לחיות' מנוגד בתכלית העניין לתפיסת היהדות. חיך הם חי, וחיי הם חיך. רעיון זה מפורש בפסוקי התורה, בפרשת התוכחה: 'וכשלו איש באחיו, מלמד שכל ישראל ערבים זה בזה. כאשר האחד כושל ונופל, הוא גורם בהכרח לכישלונם של כל שאר שותפיו.

ואולם, דווקא משום כך חז"ל הדגישו בפנינו שהתוכחה אינה עניין לפריקת זעם על חבר. מטרתה של התוכחה הינה להשיב את החוטא לדרך הישר על כן הקפידו הפוסקים להדגיש שהתוכחה צריכה להיאמר בנחת ובקול מתון, כדי שהדברים יתקבלו על לב השומע. מי שלא ינהג כך אלא 'סתער' על החוטא בשצף קצף ובחמה שפוכה, יגיע קרוב לזדאז למטרה הפוכה - תחת קירוב הוא ישיג ריחוק, ותחת ניסיון לעורר את החוטא לחשוב פעם נוספת על מעשיו הוא יגרם להסתגרות ולניכור. אם כך הם פני הדברים, עדיף לא להוכיח כלל.

נגזרת נוספת העולה מכך היא שלעיתים אין להוכיח כלל את החוטא, אם ידוע שהוא לא יקבל את התוכחה. כפי שהדגשנו לעיל, מטרתה של התוכחה הינה להשיב את החוטא מדרך הרעה. ואולם, לעיתים אין מצבו הנפשי של החוטא מאפשר לו לבחון את הדברים לאמיתם, גם אם התוכחה נעשית בעדינות הראויה. על כך כבר אמרו חז"ל 'כשם שמצווה לומר דבר הנשמע, כך מצווה שלא לומר דבר שאינו נשמע'. על כן אם אתה חש שממילא אין סיכוי שיישמעו להערוותיך ושהדברים רק יגרמו גיחוך, אין אתה מחויב כלל בתוכחה. ועל כך כבר אמר שלמה: "אל תוכח לך פן ישנאך".

בסיומם של דברים, עלי להדגיש בפניך עניין עקרוני: דווקא בעניין כמו תוכחה, שבה ישנה פגיעה מסוימת בכבודו של האחר, ישנה חשיבות מכרעת לטוהר כוונותיך. לעיתים אדם עלול להשתמש במצוות התורה כקרום לעשיית מטרותיו. שמחה לאיד או התכבדות בקלון חברך הינן סכנות ממשיות. כדי להימנע מכך, עליך לשנן את תכליתה של התוכחה ולעשות זאת לשם שמים. אמנם בימינו כבר פסקו שאין מי שיודע להוכיח, אך אין זה פוטר אותנו מחובת האחריות ההדדית איש כלפי רעהו.

עליך גם לזכור היטב שהמשמעות הפשוטה של הערבות הינה עזרה וסיוע לחבר. עלינו להקפיד לא רק לקדש את הערבות בתחום אחד ולזנוח את שאר העניינים. עלינו לשאוף לשלמות, בכל משמעויות הערבות.

מכון משה
לחקר משנת הרמב"ם
מסורת חז"ל ופוסקים עם ישראל

ישתבח הבורא ויתהלל היוצר
הננו שמחים לבשר על הוצאתו לאור של התקליטור אוצר מכון משה

מחר מיוחד
לשבוע הספר!

480
780

אוצר מכון משה

כל ספרי "מכון משה" בדיסק אחד
כולל תוכנת חיפוש פשוטה להפעלה מבוססת OCR

כל כרכי משנה תורה לרמב"ם מהדורת הרה"ג יוסף קאפח זצ"ל, אמונות ודעות לרס"ג, איוב, משלי, תהילים, ודניאל. עם פירוש רס"ג ועוד מספרי רס"ג, הכוזרי לריה"ל, ביאור מלאכת ההגיון, מאור האפלה, חובות הלבבות לרבנו בחיי, במעגלי יושר, מדרש הביאור, כתבים, שערי צדק, התורה והליכות עמנו לרה"ג רצון ערוסי, ברכת משה, ועוד כותרים רבים נוספים בהוצאת "מכון משה"

לרכישה: באתר המכון: www.net-sah.org • בדיוור ישיר לבייתך בטלפון: 03-5351119

עד 12 תשלומים שווים ללא ריבית

ליפשיץ. עם הפנים למדע

תואר ראשון עם תעודת הוראה (B.Ed.) במדעי הטבע:
הכשרה להוראת ביולוגיה, מדע וטכנולוגיה

• רמת לימודים גבוהה ומאתגרת • מעבדות אוניברסיטאיות • פטור משכר לימוד לפי כללי משרד החינוך • קמפוסים נפרדים לבנים ולבנות

לפרטים, לפגישת ייעוץ אישי ללא תשלום ולהרשמה:
1-800-20-10-20

מכללת ליפשיץ

המכללה האקדמית חתומת השרון

מכללת ליפשיץ

האקדמיה בדרום - חתומת השרון

גילוי דעת

אתמול עליתי על טרמפ בדרכי הביתה.

מדובר בסובארו אפורה, מהסוג שגם בשכונות הקשות ביותר של עזה היו מתביישים לנסוע בו. הנהג היה יהודי, חילוני יוצא עדות המזרח. הנסיעה החלה (כנהוג) אצל יוצאי מרקש) בהרצאה שוטפת על ייחוסו של הנהג, איך סבא שלו היה רב וסבתו שוחטת. שאלתי אותו אם הוא מיוחס לגולם מפראג, וברוך ה' הוא לא התברך בחוש הומור וענה בפשטות ש'לא, אבל יש לי תמונה של הבבא סאלי ובבא כדורי אם אתה צריך'.

בקיצור, הבנאדם קשור חזק חזק למקורות. ואז, כיאה למסורת, הוא טופח על ליבו קצובות, משל היה

(איזה הולך? רץ לצבא!) אבל במקום זאת הבריקה לי מחשבה חינוכית - הבטתי בו בגאון, טפחתי קצובות על ליבי משל היה זה התקף לב, ואמרת: "אני, אני חייל בלב" וכשהוא הביט בי חזרה במבט חמור על סף עלבון הוספת: "וחוץ מזה שסבא שלי היה חייל, ויש לי תמונה של הרמטכ"ל ושל הבבא משה דיין, אם אתה צריך". את המשך הדרך, אתם יכולים לנחש, כבר הלכתי ברגל. אני צריך ללמוד שכשהטרמפ נוסע בכביש 6 עדיף לסתום ולחייך!

ואם קשה לכם עם הסיפורים שלי, אז רק תחשבו שאני חוסך לכם את הנהג שדיבר איתי על החשיבות של הקמת בית בישראל, וירווח לכם ■

זה התקף לב, ומצהיר באוזני: "אני, אני דתי בלב" מכאן לשם הבנתי שמהבנאדם לא תצא שום שיחה אינטלקטואלית על סודות הגרעין, או סתם שיחה באסטר-כימיה ביולוגית. מקסימום נדבר על ביבי או על מחירי הקוטג' והדלק.

הלכך פתחתי את סגור ליבי וסיפרתי לו על הלימוד בשיבה ועל כמה חשובה מצוות הצדקה (אם כבר נפגשים, אז למה לא לשטוף אותו במעט יידישקייט). ההגנה הכי טובה זאת התקפה, על כן הוא משיב לי כמה חשוב ללכת לצבא ו'בטח' אתם הדתיים חייבים ללכת לצבא' וכל מיני קשקושים כאלה.

רציתי לענות לו שאני דווקא משלנו, והולך לצבא,

תורה. עם. ארץ. אור עציון.

35 שנה לישיבה

הישיבה הגבוהה

אור עציון

חוגגת 35 שנה להיווסדה

בכנס בוגרים חגיגי בסימן:

אור עציון

בחיי התורה, העם והארץ

הכנס יתקיים אי"ה
ביום רביעי ד' תמוז תשע"א (6.7.11)
בשעה 18:00
ברחבת הישיבה הגבוהה - מרכז שפירא
במעמד: רבנים, אישי ציבור וידידי הישיבה

מצפים לראותכם
בית הישיבה הגבוהה אור עציון

35 שנה לישיבה הגבוהה • כנס בוגרים
שעל יד מרכז ישיבות בני עקיבא

בא הקדימו ואשרו השתתפותכם בטלפון: 08-8586805 או בדוא"ל: boger@oretzion.com

חדש!

בת מצוות

ספר הלכה לילדה ולנערה

מאת הרב אהרון בק

בת מצוות

ספר הלכה לילדה ולנערה

מאת הרב אהרון בק

• מקיף את כל תחומי החיים
• לשון קולחת
• מעוטרת בתמונות צבעוניות
• ההלכות מותאמות לבנות בלבד
• נהדר למתנה
• מתאים מאוד כספר לימוד

אור עציון ספרי איכות תורניים
המכון התורני ע"ש ר' יצחק וחנה סטרוביץ'
www.machon.oretzion.com 08-8502822

לבוא הנה". כשיצאו הרבנית חששה שכבר לא תהיה תחבורה בשעה זו. אמר לו הבבא-סאלי: "תגיד לה שעוד עשר דקות תצאו מהבית, אחרי שנברך, ושהאוטובוס יחכה לה". כשהגיעו לתחנת האוטובוסים הם גילו שהאוטובוס שהיה אמור לצאת חצי שעה קודם עמד דומם. לשאלת הרב השיב הנהג: "האוטובוס לא מתניע, קראנו לרכב חלופי שיגיע מתל אביב". עלו הרב והרבנית וישבו בזוג המושבים הקרובים לנהג. "נסה להניע", הפציר הרב בנהג אחרי שהתניע. לבסוף נענה הנהג לבקשה ולחץ על הדוושה, והנהג האוטובוס מניע. הביט בו הנהג שוב ושאל בפליאה: "תגיד, אתה לא אליהו הנביא?" "לא", אמר הרב, "אני אליהו מרדכי..."

מדע הרב אליהו זצ"ל הגה וזם את הרעיון להעמיד תלמידים הממזגים תורה ומדע. הרב עמד כשיא ישיבת ההסדר המאזרי מאז הקמתה ועד לפטירתו. בישיבה זו התלמידים עוסקים בתורה ובונים את עולמם הרוחני והערכי, לצד לימודי תואר ראשון במקצועות המדע השונים.

השפעה את עיקר ההשפעה של הרב עלי אני יכול לסכם בשתי מלים: שלמות האדם, או האדם השלם - אותה שלמות שמעמידה מטרות גבוהות, מטרות נצחיות, מטרות ערכיות, מטרות שאינן משתנות. שלמות שנובעת מחיבור עמוק לשורשים, לאבות ולתורה.

כבוד בנוהג שבעולם, כשאדם עובד עם הממונה עליו, עם הזמן מתרחש תהליך טבעי: לאחר זמן מה, שנה-שנתיים ולעיתים אף פחות מכך, היחסים נעשים פתוחים, המחיצות מוסרות ויראת הכבוד פוחתת ואף נעלמת. במקרה של עבודתי עם מרן הרב זצ"ל, יכול אני להעיד כי 'חוק ההתיישנות' השורר במערכות יחסים דומות פסח עלי: כל בוקר, במשך למעלה משני עשורים, התרגשתי מחדש לקראת המפגש עם הרב, כאילו הייתה זו הפעם הראשונה שבה פגשתי בו. דווקא בגלל שאני מכיר את הרב טוב כל כך, הרי שכל כניסה אליו, כל פגישה אתו, לוותה בהתרגשות.

יתמות הגמרא אומרת: "תלמיד חכם שמת אין לו תמורה". דברי חז"ל אלו מעוררים מספר שאלות: הדברים סותרים לדברי חז"ל ביומא האומרים: "אין צדיק נפטר מן העולם עד שנברא צדיק כמותו, שנאמר 'זרח השמש ובא השמש'". יוצא שעוד קודם פטירתו של צדיק, נולד צדיק אחר בעולם, ואם כן יש תמורה לצדיק שנפטר. אמנם, אכן נולד צדיק, אלא שעד שיגדל אותו שנולד להיות צדיק יחלפו שנים רבות, ומי ערב לכך שאותו צדיק יתגלה? וכבר כתב רבי יהונתן אייבשיץ שהכל תלוי בטיב הדור, אם הדור זכאי, הצדיק הנולד יתגלה לדור והדור נהנים מאורו ומצדקתו ולאורו ילכו. אולם אם אין הדור זכאי, לא יודע טיבו לעולם ואין העולם נהנה מטיבו. לכן מרגישים אנו, בני העדה כולה, בני ותלמידיו, איך גלה כבוד מישראל והוסרה העטרה מעל ראשינו. גם אם נאמר שעוד יהיה צדיק כמותו בעולם, שנולד צדיק במדרגתו של הרב, עבור תלמידיו זה לא נקרא תמורה.

גם אחרי שנים בתפקיד ראש לשכתו של הרב מרדכי אליהו זצ"ל, הרב שמואל זעפרני, ראש ישיבת ההסדר 'המאירי', התרגש בכל פעם שהיה פוגש אותו. שנה אחרי פטירת הראש"ל, הרב זעפרני מסכם את ההשפעה של הרב עליו ועל הדור, בהרבה יותר משתי מילים

מנהיגים על אף היותו מעורה בחיי הציבור, לא השתייך הרב אליהו מעולם לתנועה מפלגתית כלשהי: הרב נהג לומר שבכל תנועה או זרם יש נקודות חיוביות, שצריך לעודד כל אחד במעשיו הטובים, ולא להסתכל על השלילה שבו. מראה הבאים והיוצאים בלשכה מעיד על אופיו הבלתי משוחרר של מרן הראש"ל: ראשי ממשלה, שרים, חברי כנסת כולל מראשי השמאל לשעבר, אנשי מוסד, אחד מראשי השב"כ לשעבר, שופט בית המשפט העליון, שגרירים ועוד התייעצו עם הרב בשאלות משמעותיות ולעיתים גורליות. נוכחתי בפגישות וברור שלא אוכל לפרט את הנושאים שעלו באותם פגישות. אולי רק אציין שבאחת מהפגישות החשאיות עם אנשי המוסד השתתף גם אביגדור קהלי שהיה אז ח"כ וחבר ועדת חוץ וביטחון. לאחר ששמע את ניתוח הסוגיה ולאחר מתן העצות של הרב, שאל אביגדור קהלי: "האם הרב לא עבד בעבר במוסד?"

כתפיים רב עיר ידוע המשמש גם כאב בית דין באותה העיר, פנה אלי בתקופה שבה כיהן הרב זצ"ל כרבה הראשי של מדינת ישראל. הוא סיפר לי כי כבר שלוש שנים הוא עוסק בתיק ממזרחות עב סרס וסבון בפרטים רבים, כאשר הבת זקוקה להינשא - ועדיין אין הכרעה. הוא ביקש לשבת עם הרב יום שלם ולהגיע להכרעה המיידית. למחרת הגיע בשעה שקבעתי לו ובידו התיק. מרן הראש"ל דפדף במהירות בין המסמכים השונים והחל לשאול את האב"ד שאלות שונות. לאחר כמחצית השעה ישב הרב וכתב את הפסק עם הנימוקים השונים, לתדהמתו של הראב"ד. כאשר יצא מן החדר אמר לי: "נאונות כזו וכתפיים רחבות כאלו לא ראיתי מעולם".

הרב נדרש גם לשאלות פיקנטיות, כמו למשל השאלה שהגיעה אל הרב מאסטרונאוט יהודי שהיה אמור לטוס לחלל, שם היום והלילה מתחלפים כל כמה שעות, מתי הוא צריך להניח תפילין? שליחים של אנשי המוסד למדינות עוינות באו לרב לברכה ולשאלות קשות כמו למשל, האם הם יכולים או חייבים או האם כדאי להשאיר גט על תנאי לנשותיהם בגלל הסיכון הרב שבשליחות?

נסתר מרן הרב כל כך היה מסתיר את עצמו בתחום הקבלה, שאפילו הסתיר זאת מבני ביתו. הרבנית שתבדל לחיים טובים וארוכים זכתה 'לתפוס' את הרב בשעות הקטנות של הלילה, כשהיה מסתגר בחדרו ופניו זוהרים. אני הייתי עד לשאלות רבות שנשאל על ידי העוסקים בתורת הנסתר והיה משיב ביסודיות ובעומק כאילו עסק בסוגיה רגע לפני.

כשהרב היה דיין בבית הדין בירושלים לא היה לו רכב ולא נהג. ידוע הסיפור שיום אחד החליט הרב שיש לו צורך עז לינסוע אל הבבא-סאלי, והוא נסע אליו יחד עם הרבנית באוטובוס. כשהשמש של הבבא-סאלי סירב להכניסו, ביקש הרב למסור ש'מרדכי אליהו' היה כאן. כששמע הבבא-סאלי את שמו של הרב, מיד זעק: "רבי מרדכי פה? הכניסו אותו מייד". הרב נכנס אל חדרו של הבבא-סאלי. הביט בו הבבא-סאלי בתמיהה ואמר: "איפה היית עד עכשיו? יש צרה גדולה בשמיים. מיום ראשון אני מנסה לבטלה ולא הצלחתי. אמרתי לעצמי, צריך שכבדו יבוא הנה לעזור לי בתפילה עם כוונה". חיך הרב לעצמו: "עכשיו מובן לי מהו הצורך שהרגשתי

הגדי נאלצתי להסתיר באותות ובמופתים מבתי ההומאני.

תקראו לי רגישה מדי ומסתירת אמיתות מילדים קטנים. כן, אני יודעת, הם צריכים להיחשף לעובדות החיים במוקדם או במאוחר; אבל בינתיים אני שומרת לי את הזכות למשך עוד כמה שנים ולשמור לי אותם בצמר-גפן אימהי, עד שישמעו על כך בבית השכן או בגן. שם בטח למדו איך להעביר מסרים מאיימים לילדים מבלי לערער את יסודות עולמם הילדותי...

מאז, כמובן, לפחות לשבוע אחד אני צמחונית דגים. מי יכול לאכול דג כשחזיונות ילדים על הטרגדיה של הדגים מרחפים מעל ראשם. ואולי לזה התכוונו חכמים כשאמרו שבאחרית הימים לא יהיו בני האדם אוכלים מהחי. אולי בזכות רגישותם של ילדים, הנה אנחנו מתקרבים בצעדי ענק לאחרית הימים ■

ועוד לפרוט את אינסוף האפשרויות המשפחתיות שיש לדגים. בשלב הזה הבנתי והפנמתי: אין לחשוף את צפונות המזון בפני הילדים.

לעולם, אבל לעולם אין להסביר לילד שצוף הוא אותו תרגול מתוק שאותו הוא מחקה בשמחה. מקור השניצל והנקניקיה, שמות תמימים לטרגדיה של משפחות ענפות לדורותיהן של עופות וחבריהם, גם הוא מוסתר עד לגיל בגרות.

גם בתחום הסיפורת הדתית נאלצתי לעשות קיצוצים: בתי בחרה לה תחביב חדש, די יוצא דופן, ששמו: בית המקדש. כחלק מהתחביב בחרה לה ספר (שאני ממליצה עליו בחום, אגב, לחובבי הד'אנר): "יואש עולה למקדש". בספר מסופר על העלייה לרגל של ילד קטן עם אביו בכדי להקריב קורבן ליהוה. הקורבן הוא, איך לא, גדי קטן ועליו שמדלג לאורך (כמעט) כל הספר. כצפוי, גם כאן, את סוף הספר, ואת היעד המדויק של

ערב. ארוחת שבת. הניחוחות הנעימים עולים באפי, הדג (מהקייטרינג, למה להתאמץ?) מוגש לשולחן. "את רוצה קצת דג?" אני מנסה עם בתי בת ה-4. אולי סוף סוף תנסה את המעדן עתיר הוויטמינים ותעשה לי נחת. "דג?" היא פוערת עיניים באימה. "לא אוכלים דגים", היא קוראת. "דגים שוחים במים!"

מיד הבנתי את הטעות שעשיתי. "לא, זה לא באמת דג. רק קוראים לזה דג, זה כינוי..." אני מנסה להתחמק בקרב אבוד מראש. "אה", היא בולעת מיד את ההסבר, "בסדר אני רוצה לטעום". ואז היא פותחת בהרצאה שגם גדול אוכלי הדגים לא היה עומד בה.

"זה לא יכול להיות דג" היא אומרת כאילו לעצמה, "כי אם זה היה דג אבא, אז האימא והתינוק היו נשארים לבד. ואם זה היה דג תינוק, אז האבא והאימא היו נשארים לבד". כך היא ממשיכה עוד

יוצאת מדעתה

אני חושבת שהגיע הזמן...

כן, גם אני... לפחות אני אלווה אותך הביתה...

תודה ליובל לייבוויץ' שהסביר שגם זמן הוא דבר יחסי...
שלחו אלינו ל: gdaat@pisrael.com או ספרו לנו בפייסבוק פדיונות וסיפורים מצחיקים מדייטים, ואת הסיפורים הטובים ביותר נכניס לבועות בקומיקס. **בקרב אצלכם...** ציירה: תיקי עדרי

המדור מוקדש ל: אבי קרוב וגליה אברג'ל (מהחברים...); הדס אלקלעי וצחי נמיר; אלירן ולורה תייר; ליטף אלוף ומנשה אליאס; רחלי ומנדי יצחק; אליה כהן ואביתר ממך; אוריה בר לב וברוריה פרידמן; ויפעת ראוכברגר ואורי באוור; **שהתחננו השבוע:** ל: סיון ירדי ואליהו נתנאל; מתן שמיר ואושרת רוטשטיין; ואלישיב קמחי וטליה מטר; **שהתארוס השבוע:** ולכל אלה שעדיין מחפשים, שימצאו בקרב!

רוצים להקדיש את המדור לחברים או בני משפחה שהתארוס/התחננו?
שלחו אלינו ל - gdaat@pisrael.com **עד יום שלישי את השמות ונפרגן להם ב'מזל טוב' מכל הלב...**

פיצוחים

חידה בחרוזים לשולחן השבת מאת **מרדכי פרימן**

תשובות שלחו למייל:

gdaat@pisrael.com עד יום שלישי הקרוב.

בתקווה שלא יהיה עליכם לטורח -
למצוא בתחילת פרשת 'קורח'
דעה שמאוד רווחת
על סבא שלא רווה מנכדו נחת!
נכד שהסית והדיח
ועם המנהיג לא היה לו שייך ושיח -
ואליו נקבצו כמה מאות,
כשהסבא והנכד מתחילים באותה אות.

חידת השבוע

תשובות מהשבוע שעבר

הפרסים מתחילים:

בפרק י' פסוקים י"א וי"ב מזכירים האנשים אשר נשלחו לתור את הארץ.
משבת מנשה נשלח גדי בן סוסי ומשבת דן עמיאל בן גמלי.
הזוכים: משפחת ירון מאפרת

שאלה:

אני בת 32, נשואה כבר 8 שנים עם 2 ילדים. אני מרגישה שיש חסימה בקשר עם בעלי. אני לא יכולה לדבר אתו בפתיחות. לפני שיחות משמעותיות אני מתלבטת ימים ולילות איך ומתי לדבר. איך לדבר כך שיבין אותי ולא ידחה אותי או לא ירצה לשמוע אותי עוד לפני שהתחלתי... מה לעשות?

תשובה:

אכן, קשה לחיות בתחושת מתח ולחץ תמידיים. במיוחד אם המתח הזה בתוך הבית שלך! נשמע שאין לך רוגע ותחושת נוחות בביתך עם בעלך. אין ספק שהרבה אנרגיה טובה מתבזבזת לך כי את כל הזמן עסוקה בשאלה אם זה הזמן, מה ואיך להגיד כדי שהדברים יתקבלו.

קרוב לודאי שיש לזה השפעה גם בתחומים אחרים. לדוגמה, כשאת יושבת בגן המשחקים עם הילדים אחר הצהריים, הם מתלהבים וצוחקים שהצליחו לעלות למגלשה, ואת אולי מצליחה להוציא חיוך עם מילה טובה במקרה הטוב, ובמקרה הפחות טוב את לא שמה לב, כי את מתכננת מה להגיד לבעלך כשתחזרו הביתה... אולי בעבודה את מנסה להתרכז ולעשות את מלאכתך, כי בקשו ממך לסיים את הפרויקט, אבל במקום זה את חושבת על איך תדברי עם בעלך על משהו שמטריד אותך...

תקשורת בין בני זוג, היא הדבר בסיסי וחשוב, הרי עליה הזוגיות מושתתת. זאת מיומנות שניתן ללמוד אותה, וכדאי להזדו. כי הימים עוברים ועד מתי תחיו עם כל כך הרבה לחץ וכעס? מה בעצם קרה שאינך יכולה לדבר עם בעלך? אולי הוא עובד קשה מדי ונמצא במתח רב ולא פנוי לשמוע? אולי המשפחה המורחבת מעורבת? יכולות להיות סיבות רבות.

הייתי מתחילה מהקושי שלך. שתפי את בעלך בעצם קושי הזה, בכך שאת בכלל לא מסוגלת לדבר איתו. שימי לב לתגובה! אולי הוא יזלזל, אולי יצחק ואולי יגיד שהוא בכלל לא מבין על מה

את מדברת - אל תיעלבי, שקפי לו כמה התגובה שלו מרתיעה אותך! הסבירי לו, שהעניין מציק לך ואת באמת רוצה אותו כשותף אמיתי לך בחיך. הזכירי לו את השיחות המדהימות שהיו ביניכם לפני שהתחתנתם, הרי לא סתם החלטתם לפני שמונה שנים להתחתן... יחד עם זה, חשוב לדעת שיש נושאים שלנו הנשים נראים משמעותיים, והגברים יבטלו אותם כלאחר יד - 'מה את עושה מזה עניין'. לעיתים, בענייני נשים, חברה טובה יכולה להיות אחז יותר קשובה ומבינה.

כמוכן שחשוב מאוד לשים לב לעיתוי של השיחות ביניכם, לא כדאי להתחיל שיחה ברומו של עולם כשבועד כמה רגעים הבעל יוצא מהבית, או כשהילדים מתרוצצים סביבכם. אולי כדאי לקבוע זמן, להגיד לו מראש שאת מבקשת לשוחח הערב או אפילו לסמס לו, כדי שיתכונן ולא יקבע דברים אחרים. הכיני איזשהו פינוק ושבו בנחת לפגישה כייפית. אל תשכחי להתלבש ולא להישאר עם בגדי הבית שלך! פגישה כזאת כדאי לקבוע פעם בשבוע לפחות, וכל פעם מישהו אחר ידאג לפינוק...

אפשר לעשות הליכה משותפת או כל פעילות אחרת שמאפשרת שיחה נינוחה, ואם כל מה שניסית לא מצליח, ואת עדיין מרגישה שאין התקדמות, כדאי לפנות לאיש מקצוע לפני שהפערים ואי ההבנות יגדלו. לעיתים מספר מועט של פגישות יסייעו לשניכם לחזור ולהנות יחד כמו פעם! ■

ankorchy@012.net.il

אמא ואבא הכי הכי יפים!

הורים כמותכם אי אפשר לבקש,

זו מתנה מא-לוקים...

אתם הטעם בחיים,

ואתם לא יודעים כמה אתכם אנחנו אוהבים

ומכבדים אתכם,

למרות שלא תמיד את זה אנחנו מראים.

עברו שנים שהציבו בפניכם שמחה אך

גם עצב,

תקווה אך גם כאב,

הצלחות אך גם התמודדויות ומכשולים.

29 שנים של נישואים

ואנו בכם מתבוננים-

אהבה, אכפתיות,

דאגה ואחריות,

הם רק חלק קטן

מן ההשקעה הגדולה שלכם בזוגיות.

לסיום-

רצינו לאחל בריאות, אושר, שמחה

והמון הצלחה בהמשך הדרך!

אוהבים בלי סוף :

משפחה בן משה.

המעוניינים להתייעץ או לשתף את הקוראים במכתביהם מוזמנים לשלוח למייל: gdaat@pisrael.com עבור "גילוי לב"

דרכי הוראה לרבנים > מרן הראש"ל הרה"ג מרדכי אליהו זי"ע העניק חשיבות לחיזוק קהילות ישראל בתפוצות. בתשמ"ט הקים הרב את בית המדרש 'דרכי הוראה לרבנים' להכשרת רבני קהילות בארץ ובחו"ל. מאז הוכשרו במקום מאות רבנים, המשרתים במאות קהילות ברחבי העולם - מניו יורק, צרפת ולונדון, ועד הונג קונג והאיים הקריביים. כיום לומדים ב'דרכי הוראה' 250 אברכים. תוכנית הלימודים לרבני קהילות כוללת: לימודי הלכה וקורסים הקשורים לקהילה ולניהולה: כשרות, חינוך, סת"ם, שחיטה, הדרכת חתנים, ייעוץ לנישואין, זוגיות ועוד.

בנוסף הוקם במקום בית הדין לממונות, המסייע לרבים הפונים לקבלת תשובות בהלכה, ומענה לבעיות וסכסוכים.

מרן הרב אליהו ראה חשיבות בהחדרת יהדות בבסיסי צה"ל, ועל כן הוקם פרויקט של 'דרכי הוראה' בסימן אמן חייל.

במסגרת פרויקט זה תורת ה' מופצת בבסיסים. הרב הקים מיזם 'אימץ יחידות צה"ל'. רבנים ותלמידים להכשרת רבנים יוצאים בתום יום הלימודים והעבודה להרביץ תורה בבסיסים השונים, ומוסרים כ-500 שיעורים והרצאות בחודש בתורה, בהלכה ובענייני דיומא. התוצאות ניכרות, ובקשות מתווספות להרחבת יחידות צה"ל המשתתפות בפרויקט.

לכירורים ולתרומות: 1-800-997273

דעת ילדים

(נפרסם אחרי חג המולד)

ריבוע קסם והיגיון

3	2	1
		2
		3

1. גבר, לך אל מוזיאון בגליל (ט"ז, ט"ו)

2. כשהנון נפלת, אבי הבן נשאר (ט"ז, א')

3. הגבר התקמצן והשאיר אצלו חלק מהמתנה (י"ח, ו')

חידת השבוע

לחצו על המפתח ונחש

פתרון ריבוע הקסם
מהשבוע שעבר:

ן	'	ן
ן	'	'
ס	ן	ן

הזוכה:

משפחת סופר משדרות

תשובות שלחו למייל: yeladim@pisrael.com עד יום שלישי הקרוב. בין הפותרים נכונה יוגרלו פרסים. בהצלחה!

גברלילי

גברלילי

רינת דרור

אה, אני יודע!
הצבע הלבן מסמל
את הצפון - התרמון
המושלג!

זהו עביל שחוצה
את ישראל מדן ועד אילת!
אנשים רואים את הסימן בדרך
וכך הם יודעים שהם בכיוון הנכון!
תדע לומר לי מה מסמלים
הצבעים בסימן?

ראהו
ת"ר כנראה עבר
כאן וצ"ר את
דגל המדינה שלו!

זה לא דגל...
זה הסימן של
עביל ישראל!

שלום ילדים!
עוד מעט מתחיל
החופש, הא? אני מחכה
לטייל איתכם
ב'ו עבילי הארץ
היפים!

הכירו ילדים!
זה אורי דביר, הוא האיש
שיזם את רעיון עביל ישראל!
בזכותו בישראל יש עבילים
מסומנים ומסודרים, יותר
מכל מדינה בעולם!

והכתום
מסמל את
הנגב התם -
ברום
הארץ...

ראה מי
מתקרב אלינו!
שלום אורי!

במגמה לעיצוב גרפי

מערכת גילוי דעת נותנת במה לתלמידות

גם השנה מחכה לכם יומן-תלמיד עשיר בתכנים ובערכים,
צבעוני ומהנה - יומן משלנו!

נושא היומן לשנת הלימודים תשע"ב: ארץ ישראל שלי

מושגים, מדרשים וסיפורי צדיקים מרתקים • היכרות עם אתרים בארץ • שפע חידות
מאתגרות • איורים מקסימים • מערכת שעות, תאריכים, נוסחאות, מפות ועוד.

הזדירו והזמינו את יומן משלנו!

עדינה - 02-5350901

מוסדות: ניתן להזמין במרכז במחירים מיוחדים ולהוסיף ליומן את הלוגו שלכם ודברי פתיחה!

טוב שיש
יומן
משלנו!
יומן עם ערכים

בהוצאת: פרסומי ישראל ושות'

גילוי דעת

המרכז הרוחני מיסודו של מרן הראשון לציון הרב מרדכי אליהו זצוק"ל
רח' ריינס 17, קרית משה ירושלים

כ"ה בסיון

יום השנה

להסתלקותו של אבינו מורינו ורבינו עטרת ראשנו
פאר הדור והדרו רבן של ישראל המקובל האלקי
הרב הראשי לישראל הראשון לציון

מרן הרה"ג **מרדכי אליהו** בן מזל זצוק"ל זיע"א

נעלה לציון הקדוש על קברו ונקיים
עצרת אזכרה ותפילה מרכזית
במעמד גדולי ומאורי הדור שליט"א

ברחבה בהר הפנוחות בירושלים
ביום שני כ"ה סיון תשע"א בשעה 17:30
יום המסוגל לתפילה ותענית, יום שנקבע לתפילה (עיין שו"ע תר"פ)

דברי הספד והתעוררות * מעמד סליחות
יחולק תיקון מיוחד לרפז"ש, זיווג ופרנסה
כפי שייסד מרן הרב זצ"ל

נא להביא שופרות

והן קל כביר לא יעאס תפילת רבים
לכל באי ההילולה מהארץ ומהתפוצות
יתקבלו בקשותכם ותפילותכם ברצון בזכות מרן הרב זצ"ל

המשפחה

מוסדות דרכי הוראה לרבנים